„UNIVERSUL" IN ARDEAL ŞI BANAT

Cutreerând Ţara moţilor

In ţara eroului Crişan

Brad, 28 Mai

Nu departe de Brad, într'un loc pitoresc, înconjurat de dealuri cu păduri, se află satul de naştere al eroului Gheorghe Crişan, sat care a cunoscut toate răscoalele moţilor.

Mai înainte acest sat se numea Vaca şi numai târziu de tot i s'a dat numele de Crişan, după cel al eroului moţ născut aici.

Când ajungi în satul Crişan ţi se pare că nici nu are case, toate fiind ascunse printre livezi. Dela

Biserica din satul Crişan

prima vedere îţi oferă o înfăţişare frumoasă şi aceasta datorită faptului că locuinţele sunt făcute cu gust, majoritate din locuitori fiind muncitori mineri.

Un lucru, care ne-a preocupat foarte mult, cu ocazia vizitei făcute aici, a fost să găsim casa în care s'a născut Crişan. Dar sunt foarte puţine probabilităţi dacă mai există această casă, cu toate că un bătrân depe ulita Goldeşilor ne spune că numai casa dela numărul 139 poate fi.

Acest lucru îl confirmă şi d. prof. Ion Lupaş în cartea sa „Răscoalele ţăranilor din Transilvania" vol. II, unde găsim o precizare în legătură cu această casă care **a fost arsă parţial în revoluţia dela 1848, dar refăcută în acelaş an, cum arată inscripţia depe grinda de stuf: Petru Golda 1848.**

Acest Petru Golda (după afirmaţiile d-lui prof. Lupaş care a fost în satul Crişan), afirmă că bunicul lui era frate cu Gheorghe Crişan, ceeace reese că în casa dela numărul 139 s'ar fi născut eroul Crişan, casa rămânând moştenitorilor din familia Goldeşti.

Un lucru lăudabil este că românii i-au ridicat un bust în satul său natal.

Biserica, păstorită de harnicul preot Tiberiu Perian, este frumos ingrijită şi recent renovată.

Un lucru de remarcat, la această biserică sunt 4 cărţi bisericeşti tipărite la Bucureşti în timpul domnitor munteni Mihail Racoviţă, Constantin Mavrocordat, Scarlat şi Alexandru Grigore Ghica, precum şi două tipărite la Râmnic. Liturghia şi Anthologionul sau Floarea cuvintelor, al cărei diortositor Lavrentie Ieromonahul dela sf. mănăstire Hurezii, s'a învrednicit de-a osteni la această lucrare, — nu doară cu vreo procopseală, ci numai atingându-se şi el „de un deget din cele mici ale picioarelor părintelui Damaschin".

Biserica din sat mai înainte era aşezată la locul numit Părâul mănăstirei, dar fiind arsă în timpul revoluţiei lui Horia, Cloşca şi Crişan, a fost făcută — mult mai târziu — pe locul unde se află astăzi.

Satul Crişan posedă trei biblioteci şi anume: biblioteca parohială cu peste 800 volume, biblioteca şcoalei primare destul de bogată şi biblioteca soc. „Sf. Gheorghe", instalată în casa fruntaşului gospodar Atanasie Brana, unul dintre puţinii bătrâni cari mai trăeşte azi.

Pe ogorul administrativ s'a muncit mult aici. Se vede aici grija şi mâna notarului Peul, care s'a îngrijit mult de comunele din notariatul său.

Este de foarte mare importanţă o bale comunală, pentrucă sănătatea populaţiei — în majoritate mineri — este în funcţie de curăţenia corporală.

Pe lângă toate acestea, se simte nevoia unui cămin cultural, oamenii neavând unde să se edune.

MICU DELABASEŞTI

Sovata nu are apă potabilă

Sovata 28 Mai

Ne-am mai ocupat, şi altă dată în coloanele acestui ziar, de problema apei potabile la Sovata.

Considerând, însă, că în localitate a fost un nou caz mortal de tifos, credem nimerit să arătăm situaţia de fapt asupra alimentării cu apă a localităţii.

Sunt în Sovata 462 gospodării, cari au fântâni în curte. Din acestea, 14 sunt cu pompă, 130 din piatră, iar restul din cărămidă sau numai o groapă săpată în pământ. Majoritatea celor din pământ nu sunt altceva decât încercări de a prinde apă.

Din acest total de 462 fântâni nu sunt folosite decât 86, căci în celelalte apa nu este bună de băut, fie că este sărată, fie murdară, fie murdară-roşie sau tulbure.

O parte din gospodari au încercat să sape la adâncimi mari, însă au găsit apa tot sărată sau murdară, iar în unele locuri nu este isvor. Din această cauză, locuitorii sunt siliţi să bea apă din râul Soveţii sau ramura lui pentru mori, ambele trecând dealungul comunei deoparte şi de alta a şoselei principale. Apa acestor râuri nu este însă bună pentru băut din următoarele motive:

1. In aceste râuri se varsă canalul colector şi murdăriile din staţiunea balneară, care este situată deasupra comunei.

2. In comună sunt întreprinderi mari şi mici cari îşi varsă toate rezidurile în râu.

3. In raza comunei şi pe malul râului este o circulaţie mare de tot felul de vechicole, animale şi muncitori, cari uşor pot infecta apa.

4. Insişi locuitorii comunei infectează apa prin aruncarea a tot felul de murdării, hoituri etc. pe lângă faptul că tot acolo îşi spală şi rufele.

Din aceste motive, cu toate măsurile sanitare ce se iau, se întâmplă infecţii în masă. In fiecare an sunt cazuri mortale de diferite boli infecţioase.

Având în vedere că problema fântânilor cade, isvoarele provenind dintr'un sol cu bază de sare şi argilă, iar râul mereu infectat, pentru aprovizionarea cu apă a întregii comune propunem să se continue apaductul din staţiune pe tot parcursul comunei până la cele două gări.

Staţiunea balneară Sovata dispune de două filtre, rapid şi lent, cu o capacitate zilnică de 15—20 m. cubi de apă. Cum în staţiune sunt maximum 3000 vizitatori, iar în comună 5000 locuitori, calculând 200 litri apă de persoană pentru 24 ore, cantitate care este chiar peste limita maximă a necesităţii, rezultă că filtrele şi canalizarea au debitul necesar şi cantitatea suficientă şi pentru întreaga comună. Această situaţie este numai în timp de sezon balnear, în restul anului rămânând numai locuitorii din comună.

Nu trebue uitat că apa de băut este o problemă primordială în domeniul sănătăţii publice.

Activitatea Casei naţionale

din com. Rusca Montană (jud. Severin)

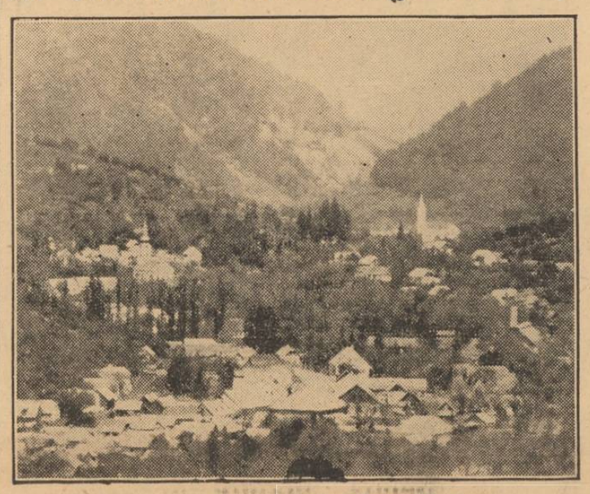

Vedere generală a comunei Rusca Montana

Incă de acum 15 ani, prin stăruinţa Centralei Caselor Naţionale, a luat fiinţă în comuna Rusca Montana — o filială a centralei — având un local propriu, care poate rivaliza cu oricare aşezământ cultural similar din ţară.

Comuna Rusca Montana este situată într'o vale de câţiva km. cu vile presărate prin luminişul codrilor de brazi şi fagi seculari.

Fiind aşezată la o altitudine de circa 600 m. se bucură de un climat temperat cu aer binefăcător.

Comitetul Caselor Naţionale întreprinde escursii şi ascensiuni în munţii învecinaţi, precum este valea Şoimului Pleşului, Muntele Rusca, Tăul Ursului şi Măgura Mărgii sau la renumita carieră de marmoră Ruschiţa.

In localul impunător al Casei Naţionale se găseşte o bibliotecă, sală de teatru şi de petreceri şi un restaurant.

Nu lipsesc nici conferinţe şi serbări săptămânale cu caracter naţionalist şi de îndrumare culturală pentru poporenii localnici de cari se ocupă în special preotul St. Bălăloi, notarul Ion Hanţiu şi directorul şcolar Oprea I. Oprea, membri ai comitetului.

Adunarea generală

a Asociaţiei învăţătorilor din jud. Someş

Gherla, 28 Mai

In sala festivă a şcoalei primare din Dej, s'a ţinut adunarea generală a Asociaţiei învăţătorilor din jud. Someş. Au participat peste 150 învăţători şi învăţătoare.

La ora 10 dim., d. Virgil Pop, preşedintele învăţătorilor din ţinutul Someş, a deschis adunarea, aducând omagii M. S. Regelui şi Marelui Voevod Mihai.

D. preşedinte Virgil Pop a citit apoi telegramele omagiale expediate de învăţătorimea someşeană: M. S. Regelui, d-lui Petre Andrei, ministrul educaţiei naţionale, d-lui D. V. Ţoni, subsecretar de stat la educaţia naţională şi d-lui T. Iacobescu, preşedintele Asociaţiei generale a învăţătorilor din România.

Trecându-se la ordinea de zi, d. Constantin Simionescu, secretarul general al Asociaţiei, a făcut darea de seamă asupra activităţii Asociaţiei.

D. Valentin Moldovan, secretar, a făcut darea de seamă asupra situaţiei materiale şi a expus proectul de buget pe anul 1940—1941, după care adunarea g-nală a dat descărcarea cuvenită comitetului.

D. Ştefan Tătaru, inspector şcolar, judeţean, a elogiat solidaritatea de tagmă dovedită de învăţători şi a arătat sforţările făcute de d-sa pentru îmbunătăţirea învăţământului în jud. Someş, cât şi rezultatele la care s'a ajuns. D-sa a cerut învăţătorilor să-şi îndoiască sforţările pentru propăşirea învăţământului şi ridicarea neamului. A făcut apoi unele comunicări asupra acordului de activitate între şcoală şi străjerie.

D. I. Ionescu, subinspector şcolar, a făcut unele comunicări străjereşti date de d. comandant al legiunii de străjeri.

D. preşedinte Virgil Pop a făcut un apel în numele Asociaţiei generale ca fiecare învăţător să contribue cu un leu lunar pentru ajutorarea colegilor bolnavi de tuberculoză. Adunarea generală, în unanimitate, a hotărât ca din salariul pe luna Mai să se reţină suma de 12 lei.

După epuizarea ordinei de zi, d. preşedinte Virgil Pop a evidenţiat atmosfera de înaltă intelectualitate morală în care au decurs desbaterile, spre cinstea învăţătorilor.

Un fragment

din testamentul Elenei Pop Hossu Longin

Zalău, 28 Mai

Cu moartea ilustrei doamne dela Băseşti, Elena Pop Hossu Longin, fiica marelui bărbat al neamului românesc Gheorghe Pop de Băseşti, a dispărut o figură mare, cu rare calităţi naţionale, din galeria feminină a judeţului Sălaj. Peste o jumătate de veac activitatea ei binefăcătoare s'a resimţit în cele mai variate domenii, având un singur scop, permanenta promovare a românismului.

Din testamentul acestei mari românce dăm publicităţii următoarele rânduri:

„Sufletul meu îl închin Atotputernicului Dumnezeu, rugându-l cu smerenie să-mi fie drept şi milostiv judecător să-mi ierte mie greşelile şi păcatele ce voi fi greşit şi păcătuit în decursul vieţii mele pământeşti.

„Tuturor care în viaţă mi-au fost aproape şi dragi inimei mele le zic un ultim cuvânt de adio, rugându-i ca în sfintele lor rugăciuni să-şi aducă aminte de mine.

„Scumpului şi mult iubitului meu Neam românesc îi doresc mărire şi fericire.

„Atotputernicul Dumnezeu să-i ocrotească şi cârmuiască destinele. Să-i răsplătească multele jertfe şi suferinţe seculare, aşezându-l în s'rul popoarelor creştine, vrednice de a stăpâni pământul.

„Planeze, pururea, ajutorul divin asupra acestui popor românesc brav, viteaz şi cu frica lui Dumnezeu, călăuzindu-l mereu pe calea propăşirii şi civilizaţiei omeneşti, păstrându-i alipirea către legea strămoşească şi iubirea tradiţională şi îndârjită către glorioasa sa origine."

Moşia de peste 1000 hectare dela Băseşti va fi administrată de mitropolia din Blaj, care va înfiinţa o şcoală economică pentru ţăranii din Sălaj.

Botez străjeresc

Stolul şcoalei din Ţibăneşti, jud. Vasiui, de sub comanda d-lui învăţ. director C. Stejar, a botezat copilul unei femei sărace din localitate

Instalarea noului prefect la Dorohoi

Dorohoi, 27 Mai

D. D. Giurgiuveanu, proprietar, fost prefect, a fost numit prefect al judeţului Dorohoi, în locul d-lui colonel Bantaş, a cărui delegaţiune a încetat.

Installarea d-lui Giurgiuveanu s'a făcut Duminică în prezenţa întregului personal al prefecturii, adunat în sala de recepţie a palatului administrativ.

D. colonel Bantaş, a mulţumit colaboratorilor săi pentru concursul dat întru împlinirea misiunei sale şi apoi a recomandat funcţionarilor pe noul prefect, cerând funcţionarilor să-i acorde tot concursul.

D. D. Giurgiuveanu a mulţumit pentru recomandarea făcută şi a cerut funcţionarilor să facă toate sforţările spre a se putea face faţă împrejurărilor.

—x◆x—

Accident de automobil la Iclod (Someş)

Gherla, 28 Mai

Un grav accident de automobil s'a întâmplat pe şoseaua Cluj-Dej, în apropierea comunei Icold, în următoarele împrejurări:

Mai mulţi săteni tăiau nişte arbori de pe marginea şoselei. Unul din arbori a căzut de-a curmezişul şoselei.

In timpul acesta trecea maşina nr. 148 Satu-Mare, condusă de şoferul Adolf Apter, din cauza cotiturii şoselei n'a văzut copacul, aşa că maşina a izbit puternic trunchiul arborelui.

Crengile a lovit grav la cap pe săteanul Gheorghe Mureşan de 52 ani, care după câteva ore de chinuri a încetat din viaţă.

Călătorii, d. lt. Dionisie Maior şi soldatul Augustin Ilea, cât şi şoferul s'au ales cu răni uşoare.

Din cercetările făcute, reese că vina este a sătenilor cari n'au luat măsurile de precauţiune impuse de căderea arborelui de-a curmezişul şoselei.

Parchetul a dispus înmormântarea cadavrului.

Un băiat de 15 ani moare înecat la Salonta

28 Mai

Băiatul Istvan Révész, din str. Eminescu 31 împreună cu fratele său şi alţi doi veri, a plecat să facă bae într'un lac în apropiere de vechiul strand al oraşului.

Văzând că apa este rece, toţi patru au ieşit pe mal, mai cu seamă că nu ştiau să înoate.

După câtva timp însă, Istvan Révész a intrat iarăşi în apă. N'a trecut mult şi el a amorţit fiind înghiţit de apă.

Fratele său, Şandor, văzând cele întâmplate şi neputându-i veni în ajutor, a alergat în grabă la un pescar din apropiere şi l-a rugat să vină să-l scoată din apă. Pescarul Sveiczer l-a căutat timp de o oră şi l-a găsit cu mare greutate, însă mort.

Fiind anunţată poliţia, au sosit la faţa locului d-nii comisar Dumitraşcu şi dr. Liviu Cosma, medicul primar al spitalului, care a constatat moartea tânărului.

Parchetul a autorizat înmormântarea.

—o●o—

O interesantă jurisprudenţă

a judecătoriei de muncă din Cluj

Cluj, 29 Mai

Judecătoria de muncă din localitate a pronunţat azi după masă sentinţa în procesul şoferului Alexandru Sándor intentat împotriva firmei Katona din localitate pentru suma de 70.000 lei drept recompensa orelor suplimentare.

In faţa instanţei reprezentanţii firmei Katon au cerut respingerea acţiunii pe motivul că în baza regulamentului legii orariului de lucru şoferii nu au drept la competinţe speciale pentru orele suplimentare.

Avocatul reclamantului a cerut admiterea acţiunii pe motivul că argumentele invocate de pârâta se referă numai la şoferii particulari şi nu la şoferii întreprinderilor industriale cari beneficiază de aceleaşi drepturi ca şi ceilalţi angajaţi.

Judecătoria a admis acţiunea şoferului însuşindu-şi argumentarea acestuia.

ORADEA

CONDAMNAREA UNUI ŞOFER, CARE EXPORTA VALUTA. — In Decembrie 1938 la punctul de frontieră Borş, de lângă Oradea a fost descoperită o contrabandă de valută. Un şofer făcea foarte des drumul în străinătate prin Budapesta, spre Paris. Părându-se suspect, s'a făcut o amănunţită perchiziţie. In caroserie s'a găsit un săculeţ de piele în care era un altul de pânză şi în el napoleoni de aur în valoare de 600.000 lei şi devize engleze, elveţiene şi franceze în valoare de 400.000 lei.

Şoferul care mergea cu maşina, ducând în străinătate această comoară, se numeşte Adolf Schuster, iar maşina era a d-lui Cornel Pop din Bucureşti.

Interogat, şoferul a spus că nu ştia nimic de această sumă ascunsă în caroseria maşinii. Stăpânul său cu d-na au plecat la Paris cu o zi înainte, cu Simplonul, şi i-au spus să vie cu maşina aceasta. El conducea de obiceiu cealaltă maşină a stăpânului său. Cu maşina aceasta umbla numai d. Cornel Pop.

Prin cele declarate de şofer se fixa responsabilitatea contrabandei asupra stăpânului.

După ce s'a confiscat suma de un milion lei, s'au dresat acte şoferului şi d-lui Cornel Pop. Iar ca să se poată acoperi Statul, s'a aplicat sechestru asigurător asupra averii d-lui Cornel Pop dela Bucureşti.

S'a luat interogatoriu d-lui Cornel Pop dela Paris pe cale diplomatică. D-sa a răspuns că nu ştie nimic de banii cari s'au găsit în maşina pe care o aducea şoferul. După această declaraţie, s'a oprit acţiunea contra d-sale, ridicându-se şi sechestrul asigurător.

Toată vina a rămas asupra şoferului. Şi ieri a venit spre judecare procesul acesta. Şoferul a căutat să se apere, spunând că a examinat maşina înainte de a pleca şi nu a găsit nimica. Probabil că cineva a introdus suma după această examinare făcută de el.

Tribunalul considerând că şoferul este responsabil de cea ce transportă, a condamnat pe Schuster Adolf la un an închisoare, un leu despăgubire simbolică şi 25.000 lei amendă. Suma confiscată rămâne Băncii Naţionale.

ORAŞTIE

COMEMORAREA LUI OCTAVIAN GOGA. — Elevii lic. „Aurel Vlaicu" au comemorat printr'o şedinţă festivă pe marele luptător naţionalist Octavian Goga, după următorul program: O. Goga: „Dela noi", recitare de Leşnican T. (cl. VII); „Poesia lui O. Goga", disertaţie de Todoroiu A. (cl. VII); O. Goga: „Sărbătoarea tinereţii", cititâ de Somonar N. (cl. VII); „Goga în slujba ideii naţionale", disertaţie de Eugen Munteanu (cl. VII); Goga: „La noi", solo voce de Voina Viorel (cl. VII), acompaniat la vioară şi pian de Vulcu Ştefan şi Retly Şt. (cl. VII).

D. director Petre Munteanu a încheiat serbarea, schiţând personalitatea lui Octavian Goga.

SFINŢIREA PAVILIONULUI NAŢIONAL. — In comuna Orăştioara-de-Sus, s'a făcut în cadrul unei reuşite serbări, sfinţirea pavilionului naţional al străjerilor.

După darea raportului, s'a oficiat un serviciu religios de către preoţii: David Olariu, dr. Aurel Baciu, Zah. Radu şi Gh. Turcu, s'a sfinţit drapelul care a fost predat d-nei Elena Demea, comandanta stolului. Au urmat imnul naţional, cuvântul comandantei, deviza, crezul şi imnul nostru.

Partea a doua a programului a fost formată din recitări, exerciţii de ansamblu şi dansuri naţionale executate de străjeri sub conducerea comandantei şi cu concursul d-lui înv. director Remus Baciu.

Au vorbit în numele instituţiunilor pe care le reprezentau: d. dr. Ioan Andreicuţ, pretor. pr. David Olariu, d-nii notar Victor Iencean şi Gh. Fenişan.

La urmă s'au expediat telegrame omagiale M. S. Regelui, d-lui comandant Teofil Sidorovici şi d-lui cdt. de legiune Valeriu Bora.

PENTRU BISERICILE ROMANEŞTI. — Institutul bancar „Ardeleana", din localitate, cu un frumos trecut economic şi financiar, a dăruit: 250.000 lei pentru biserica ortodoxă şi 50 mii lei pentru biserica greco-catolică din localitate, ambele în construcţie.

ARAD

RAZZIE. — O mare razzie a fost întreprinsă de chestura poliţiei locale. Au fost reţinuţi 115 inşi cari nu şi-au putut justifica identitatea şi printre ei, foarte numeroşi urmăriţi de diferite instanţe judiciare din ţară.

JUDICIARE. — Ladislau Kovacs, şofer din Pecica, a fost amendat cu 1000 lei pentru exces de viteză.

— Eugen Popper, comerciant, a fost condamnat de judecătoria de muncă la 1000 lei amendă pentru nerespectarea orei de închidere. Pe cale de apel, chestiunea a ajuns în faţa tribunalului, care a respins apelul, dar a suspendat executarea pedepsei.

— Tinichigiul Mihail Hannauer, din str. dr. Raţiu, a fost amendat, de judecătoria de muncă, cu 5000 lei pentru nerespectarea repaosului duminical. Impotriva sentinţei a făcut apel la tribunal, unde a fost achitat, deoarece a dovedit că şi-a ţinut atelierul deschis spre a face cu-

GHERLA

INSPECŢIE. — D. dr. Ilie Lazăr, subdirectorul general al penitenciarelor şi institutelor prèventive, însoţit de d-nii Racoviceanu, inspector general în direcţia penitenciarelor şi Jeront Vizante, şeful contabilităţii, a inspectat institutul de educaţie corectivă din localitate.

D. Ilie Lazăr s'a interesat în special de educaţia şi instrucţia ce se dă celor 500 pensionari ai institutului, cât şi de buna lui gospodărie.

D-sa a rămas foarte mulţumit de felul cum d. dr. Ioan Melian, directorul institutului, conduce această instituţie.

D. Ilie Lazăr a dat dispoziţiuni ca institutul să fie aprovizionat cu rufăria şi medicamentele necesare.

A MURIT ASCULTÂND LA RADIO.— Meseriaşul Carol Sas, în vârstă de 51 ani, după ce a mâncat, a deschis aparatul de radio să asculte ştirile.

In timpul audiţiei i s'a făcut rău şi, înainte de a i se da vre-un ajutor, a încetat din viaţă.

Moartea a provenit în urma unui atac de cord.

ZALĂU

REPREZENTAŢIE ŞCOLARA. O reuşită reprezentanţie teatrală s'a dat la teatrul comunal din localitate, de centuria VII-a dela liceul „Simeon Bărnuţiu" din Simleul-Silvaniei sub priceputa conducere a d-lui prof. V. Radu. S'a jucat piesa „O scrisoare pierdută", de I. L. Caragiale, cu mult talent scenic, astfel că reprezentaţia a avut un succes peste aşteptări.

Rolurile au fost jucate de următorii elevi: Marele T. Sebeni I., Nicola P., Băieş V., Moş Victor, Cărpinean I., Roth Alex., Sârbu P., Ursuţa I. Perţa V. şi d-soara E. Fodoreanu.

SERBARE. — Premilitarii din subcentrul Zălau au organizat o serbare cu un program interesant şi variat la teatrul comunal din acest oraş. Au fost diferite declamări şi bucăţi muzicale, cari au plăcut mult numerosului public, venit să asiste la serbarea tineretului premilitar.

In după amiaza zilei a fost un match de footbal între echipele premilitare din Zălau şi Tăşnad. A învins Zălaul cu 8:1.

Este de relevat activitatea sportivă a premilitarilor, asupra căreia stăruie d. maior Alexandru Constantinescu-Polizu comandantul subinspectoratului P. P. Sălaj, organizându-se în mod regulat, în fiecare Duminică, diferite matchuri între echipele reprezentând diferite centre din judeţ.

SERATA. — Corpul didactic dela gimnaziul comercial de fete din localitate a aranjat o seară dansantă sub patronajul d-lui Leontin Ghergariu, directorul şcolii. A participat lume multă şi aleasă şi s'a petrecut cu animaţie.

DIDACTICE. — Adunarea generală a asociaţiei învăţătorilor din Sălaj a fost amânată pe un termen, care se va fixa. Adunarea are un program bogat de lucru, făcându-se dări de seamă despre activitatea desfăşurată în cursul ultimului an. Relevăm lucrările avansate pentru construirea unei case de odihnă pe Meseş, pe locul numit „La Băbuţa".

CONFERINŢĂ ADMINISTRATIVA. — O conferinţă s'a ţinut zilei trecute, la prefectura judeţului Sălaj. Sub preşedinţia d-lui colonel Gheorghe Opriţia, prefectul judeţului Sălaj, o seamă de reprezentanţi ai vieţii economice au discutat o serie de probleme privitoare la îmbunătăţirea condiţiunilor în care să se facă valorificarea produselor ţărăneşti. Cu acest prilej d. Leontin Ghergariu, preşedintele substitut al organizaţiei F.R.N. din judeţul Sălaj a prezentat câteva sugestii interesante.

BRAD

SERBARE. — Stolul gimnaziului industrial de fete din localitate, organizează pentru seara zilei de 1 Iunie o serbare urmată de dans în sala „Coroana".

Se va reprezenta piesa în versuri „Ciufulici".

CURĂŢENIA STRAZILOR.— In urma serioasei iniţiative luate de d. primar Secreţeanu, străzile Braidului sunt măturate regulat, iar stropitoarea primăriei udă în fiecare seară praful.

Credem că în felul acesta se va menţine curăţenia oraşului şi ar fi necesar ca proprietarii să respecte întocmai ordonanţa primăriei, menţinându-se şi curăţirea trotuarelor.

TEATRALE. — Cunoscutul artist Ion Tălvan întreprinzând un turneu prin Ardeal, a dat două reprezentaţii în regiunea noastră.

Prima reprezentaţie a fost în sala „Ateneului Mica" din colonia muncitorească Gurabarza, când s'a jucat piesa în 3 acte „Romanţa", iar a doua la Brad reprezentându-se „Moartea civilă", melodramă în 4 acte de Giacomo Giacometti.

In fruntea ansamblului sunt artiştii Ion Tălvan, Magda Tălvan, Titus Laptes, Mia Mateescu, A. şi V. Potoroacă, Dida şi D. Balaban, D. Constantinescu, Em. Giosan.

PLAGA CONCUBINAJULUI. — După o statistică recentă în plasa Brad sunt 265 concubini. Cel mai mare număr îl au comunele Blăjeni, Băiţa, După Piatra, Hârţăgani, Crişcior şi Brad.

După cum vedem, în comunele cele mai mari sunt cei mai mulţ concubini şi cu toate măsurile luate pentru căsătoria lor, se întâmpină mari dificultăţi, pentrucă majoritatea concubinilor sunt concentraţi, iar mulţi nedivorţaţi, aşa că această căsătorie reclamă o amânare din aceste motive.

CADASTRELE COMUNELOR. — Se simte o foarte mare lipsă pentru refacerea cadastrelor comunelor din plasă, cu excepţia com. Mesteacăn, care s'a făcut anul trecut şi care a costat 58.000 lei.

Facerea cadastrelor la comune are o importanţă foarte mare, pentru că nici un proprietar nu-şi ştie hotarul precis al locului său şi mai presus de toate, după clasificarea cadastrală se fac şi impunerile.

Dar acest lucru este necesar pentru toată ţara moţilor, pentru că sunt proprietari cu pământ mult care plătesc un impozit foarte mic, iar alţii numai cu o suprafaţă neînsemnată de pământ şi plătesc foarte mult.

Şi, pe lângă toate acestea, sunt comune pentru a căror cadastrare s'au adunat banii necesari, şi nici astăzi nu s'a făcut. Cunoaştem bine cazul com. Sohodol jud. Alba unde s'au adunat banii pentru 11.000 jugăre şi cadastrul nici după doi ani nu s'a făcut.

Iată lucruri care ar trebui urgent soluţionate de organele competente, pentru că din această cauză suferă numai ţăranii neştiutori.

IN ATENŢIA SERVICIULUI DE DRUMURI. — Atragem atenţiunea serviciului judeţean de drumuri asupra situaţiei în care se află podul nr. 34 de pe şoseaua Braid-Abrud care este pe cale de a se dărâma. Dacă repararea nu se va face urgent, se prea poate ca în cel mai scurt timp, circulaţia să fie întreruptă.

VACCINAREA VITELOR. — In cadrul campaniei sanitare în notariatul Crişcior, d. notar Pop a mers personal prin sate şi în felul acesta au fost vaccinate contra antraxului 700 vite.

De semnalat că vitele murdare ale ţăranilor, care altă dată erau lăsate în voia soartei, acum au fost bine spălate, ceea ce dădea un aspect cu totul necunoscut în viaţa satelor.

POST VACANT. — Postul nr. 2 dela notariatul Blăjeni este vacant. Doritorii de a-l ocupa vor înainta actele la primăria Blăjeni.

ORARUL DE VARA. — Orarul de vară la autorităţi este următorul: în fiecare zi dela 7.30—13,30, iar Duminica şi după sărbători numai după masă dela ora 15,30—19,30.

LUCRARILE PENTRU REFORMA AGRARA. — Lucrările în legătură cu reforma agrară se încep în cursul acestei săptămâni şi se vor face în comunele în care nu s'au făcut până acum exproprieri.

AJUTOARE PENTRU FAMILIILE CONCENTRAŢILOR. — In vederea ajutorării familiilor concentraţilor din plasa Brad, s'a primit dela Rezidenţie suma de 67.500 lei care s'a distribuit la 225 familii.

Se simte nevoia unui ajutor mai mare, de oarece numărul familiilor concentraţilor ce urmează a fi ajutate este de cel puţin 700 pe lună.

SAPTAMANA HIGIENEI. — Săptămâna higienei s'a început în toate satele din regiune la 22 crt., iar medicii s'au deplasat în fiecare sat.

SPECTACOLE. — La cinema „Orient" Duminică va rula filmul „Femei condamnate".

SPORT. — Pe arena sportivă din Gurabarza Duminică a fost un match amical de foot-ball între gruparea „F. C. Humedoara" şi „Mica".

Rezultatul a fost 4—1 pentru Mica.

Jocul de deschidere a fost făcut de echipa de juniori a „Micei" şi elevii gimnaziului industrial din Baia de Criş care s'a terminat cu 4—0 pentru miciştii.

DIVERSE. — Redactia ziarului „Universul" pentru ţara Moţilor şi a Zarandului se află în piaţa Avram Iancu nr. 8, unde se primesc abonamente, reclame, anunciuri pentru mica publicitate şi tot felul de informaţii pentru ziarul nostru.

DOLHASCA

FAPTA LAUDABILA. — D. inginer Aurel Teleman, din Bucureşti, originar din satul Tolesti (Baia) pe lângă cele 37.000 lei donate acestui sat pentru diferite scopuri, zilele trecute a mai trimis 6000 lei pentru buna funcţionare a cantinei şcolare din sat.

INSPECŢIE. — Primăria locală, de sub conducerea d-lui Const. Drobotă, a fost inspectată de d. Gabriel Dosca, pretorul plăşii Siret, care s'a interesat de toate nevoile, spre o mai bună administraţie locală.

REDUCERI DE IMPOZITE. — Percepţia aduce la cunoştinţa tuturor contribuabililor că cei cari vor plăti impozitele directe pe trimestrul Aprilie 1940—41 până în seara de 31 Mai, vor obţine o reducere de 5% din cuantumul impozitelor directe, conform dispoziţiei ministerului.

CONCURSUL GRAULUI ŞI PORUMBULUI. — Agricultorii şi cultivatorii de grâu şi porumb din jud. Baia, cari doresc să participe la concursul naţional al grâului şi porumbului, se pot înscrie la Camera agricolă din Fălticeni pentru acest concurs până la 15 Iunie. Concursul se va ţine după aceleaşi norme de anul trecut.

CASATORIA CONCUBINILOR. — In urma iniţiativei Societăţii ortodoxe a femeilor române rezidenţa ţinutului Prut a dat dispoziţiuni tuturor primăriilor de a întocmi liste de toţi cei cari trăesc în concubinaj. Cheltuelile la cei săraci vor fi suportate de societate, iar cei înstăriţi vor fi obligaţi a se cununa pe spese proprii.

Făcându-se statistica s'a constatat cu părere de rău că această comună are 54 perechi de concubini, cărora li s'a şi pus în vedere să-şi îndeplinească formalităţile de cununie.

NUMIREA SFATULUI COMUNAL F. R. N. — In comuna noastră, a fost constituit sfatul comunal, comups din d-nii Petre Grădinaru, preşedinte; Gheorghe Mircea, secretar, categoria comerţ şi industrie; Ion Iosubescu, categ. intelectuală. Membrii sfatului: Alex. Arşinel, subinspector; T. Buciubac, D. Costan, Ion Florescu, Al. Strugaru, Gh. Manoliu, Grig. Maxim, Aurel Podoleanu şi I. Zlăvoc.

BUZĂU

RIDICAREA PAVILIONULUI NAŢIONAL LA ŞCOALA PRIMARA DE FETE. — Săptămâna trecută, a fost solemnitatea sfinţirei şi ridicării Pavilionului Naţional la stolul şcoalei primare de fete nr. 3 de sub conducerea d-nei directoare Eugenia Georgescu-Balinca, comandantă de stol fiind d-ra profesoară Luiza Bozianu, dela lic. comercial de fete.

Au participat d. Valeriu Trandaf, primarul oraşului, d-na Marieta Gheorghiu, comandanta legiunii, d-na Marcella cpt. dr. Popa, comandanta cohortei, d. Teodor Oprea, inspector şcolar, d-nele dr. Herfurt, preşedinta filialei Soc. Crucea Roşie şi d-na Eliza Popovici, apoi institutori, comandanţi, numeros public şi străjeri dela celelalte stoluri.

Serviciul religios a fost oficiat de un sobor de preoţi în frunte cu părintele Ilie Jugureanu, preşedintele comitetului şcolar.

Au luat cuvântul: pr. Ilie Jugureanu, d-na comandantă a stolului Luiza Bozianu, d-na directoare Georgscu-Balinca, cărora le-a răspuns d. primar Valeriu Trandaf.

D-na comandantă a legiunei Marietta Gheorghiu, s'a adresat străjerilor, cărora le-a arătat însemnătatea acestei zile.

A urmat un frumos program străjeresc, după care asistenţa a vizitat expoziţia stolului.

S'a servit o gustare în localul şcoalei, cu care ocaziune s'a închinat pentru Majestatea Sa Regele, Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia şi a d-lui Teofil Sidorovici, comandantul Străjii Ţării.

LUPENI

SERBAREA ZILEI MAMEI ŞI COPILULUI. — Soc. „Principele Mircea" din Lupeni, sub conducerea d-nei Marioara Popescu, a sărbătorit Duminică „Ziua mamei şi a copilului".

Un mare număr de copii cu pancarde, având în frunte orchestra soc. „Petroşni", a manifestat pe străzi, venind apoi în parcul societăţii miniere, unde s'a desfăşurat serbarea, cu diferite jocuri naţionale, executate de elevii şcoalelor primare şi de copiii dela grădiniţe.

D-ra învăţătoare E. Bulzan a arătat datoria de mamă şi datoria copilului faţă de mamă.

La serbare au luat parte un numeros public şi părinţi ai copiilor.